

Evaluatieverslag het Warme Huis

Maart 2024

Inleiding

Voor u ligt het evaluatierapport over het Warme Huis. In juni ontving de raad al een evaluatieverslag over het Warme Huis (zie bijlage 1). Dat verslag gaf een beeld van de activiteiten en bijdrage van het Warme Huis in Oostzaan, maar gaf nog niet voldoende informatie om een afweging te kunnen maken over meerjarige ondersteuning van het initiatief. Omdat we nieuw armoedebelief opstellen, is het belangrijk om een evaluatie op te leveren over het Warme Huis. De evaluatie heeft als doel om inzicht te geven over de activiteiten van het Warme Huis en of deze geheel of gedeeltelijk aanvullend zijn op het armoedebelief. De hoofdvraag die we met de evaluatie willen beantwoorden is:

'Op welke manier draagt het Warme Huis bij aan armoedebestrijding in Oostzaan?'

De evaluatie is tot stand gekomen in samenwerking met het Warme Huis. In de periode van de evaluatie is het Warme Huis een stichting geworden: Stichting Oostzaners voor Elkaar (hierna de Stichting). Aangezien het initiatief in Oostzaan bekend staat als het Warme Huis, spreken we in deze evaluatie over het Warme Huis. Hiermee bedoelen we de stichting Oostzaners voor Elkaar. Na een korte weergave over het ontstaan van het Warme Huis en de huidige situatie, volgt de evaluatie. Achtereenvolgens staan we stil bij het doel van het Warme Huis, de doelgroep, de deelnamegraad, impact- en succesfactoren van het Warme Huis, de aandachtspunten en risico's en het draagvlak voor het initiatief. In de conclusie geven we antwoord op de hoofdvraag. De evaluatie is een weergave van wat we terugkregen in gesprekken en enquêtes. Het is dus niet noodzakelijk een weergave van de visie van de gemeente op het Warme Huis en/of een besluit over meerjarige ondersteuning. De evaluatie is gedeeld met het Warme Huis. Een reactie van het Warme Huis is opgenomen in de conclusie.

Inhoud

Inleiding	2
1. Ontstaansgeschiedenis en situatie Warme Huis Zuideinde.....	4
2. Huidige situatie en activiteiten Warme Huis	4
3. Verantwoording evaluatie	4
4. Doel.....	5
4.1 Doelstellingen volgens het Warme Huis	5
4.2 Doelstellingen volgens samenwerkingspartners	6
4.3 Doelstellingen volgens inwoners van Oostzaan	6
5. Doelgroep.....	6
6. Bezoekers & deelnamegraad	6
6.1 Deelnamegraad op basis van eigen administratie Warme Huis	6
6.2 Informatie over bezoekers.....	7
7. Impact- en succesfactoren.....	8
8. Aandachtspunten en risico's.....	9
9. Draagvlak.....	10
9.1 Draagvlak onder partners	10
9.2 Draagvlak onder inwoners	10
10. Conclusie	11
BIJLAGE 1 RAADSBERICHT 5 JULI 2023 'EVALUATIE HET WARME HUIS'	13

1. Ontstaansgeschiedenis en situatie Warme Huis Zuideinde

Het Warme Huis is ontstaan als initiatief vanuit een groep Oostzaners, die ten tijde van de energiecrisis de noodzaak voelden om hun mede-inwoners die geldzorgen hebben, te helpen. De gemeente ondersteunde het initiatief vanaf het begin en stelde een tijdelijke locatie ter beschikking. Op 19 december 2022 vond de officiële opening plaats van het Warme Huis op een tijdelijke leegstaande locatie van de gemeente die gesloopt zou worden, Zuideinde 180. De woning viel onder de uitkoopregeling van RVO, waardoor hier niet meer in gewoond kon worden. Het Warme Huis was letterlijk een warme plek, waar inwoners laagdrempelig terecht konden voor warmte, een praatje, iets te eten of noodhulp in de vorm van goederen en producten. Een plek, waar inwoners met geldzorgen en problemen hun verhaal kwijt konden en tot rust konden komen. Een plek die tot stand kwam met inspanning van vele vrijwilligers en donaties van vele inwoners en bedrijven. Kosten voor elektra, gas, water en basisvoorzieningen in het huis bekostigde de gemeente vanuit het noodfonds inflatiearmoede.

Gaandeweg ontstonden grofweg vier hoofdfuncties die het Warme Huis biedt: een warme plek met een luisterend oor en doorverwijfsfunctie, de mogelijkheid om met lunchtijd mee te eten, noodhulp in de vorm van goederen, kleding en eten die mensen thuis ontvangen (of mee kunnen nemen) en het organiseren van activiteiten op locatie.

2. Huidige situatie en activiteiten Warme Huis

In augustus 2023 moesten de deuren van het Warme Huis aan de Zuideinde sluiten, vanwege de geplande sloop. Vrijwilligers en gemeenten spanden zich in om een nieuwe locatie te vinden. Het Warme Huis is uiteindelijk tijdelijk terechtgekomen in het Witte Kerkje. De spullen voor de weggeefwinkel zijn opgeslagen in twee containers. De gemeente bleef het Warme Huis financieel ondersteunen vanuit het noodfonds. De ondersteuning bedroeg in 2023 in totaal €15.033,23. Hoewel de initiatiefnemers dankbaar zijn voor de mogelijkheid die het Witte Kerkje biedt, leent de locatie zich minder voor het creëren van een huiskamergevoel. De openingstijden zijn gewijzigd van hele dagen, naar 10-14 uur. Ook is er geen keuken om maaltijden te bereiden. Maaltijden worden nu door vrijwilligers thuis klaargemaakt, om de volgende dag samen te nuttigen.

In januari 2024 werd het Warme Huis opnieuw met een belemmerende situatie geconfronteerd. Het Witte Kerkje is gestart met een verbouwing. Door geluidsoverlast en het afsluiten van ruimtes waar eerder gebruik van gemaakt kon worden, is het steeds lastiger om open te zijn en activiteiten te organiseren. Dit heeft het Warme Huis er niet van weerhouden om de afgelopen maanden nog een aantal grote evenementen te organiseren, zoals een weggeeftmarkt, kerstbrunch of Valentijnsdagactiviteit. Op 30 januari 2024 heeft het college besloten om, in afwachting van de evaluatie en het vaststellen van het armoedebeleid, ondersteuning aan het Warme Huis voor het jaar 2024 te formaliseren door middel van een incidentele subsidie. De subsidie bedraagt maximaal €20.000 en is bedoeld voor huur, G/W/L en een kleine bijdrage voor koffie, thee en eventueel wat maaltijden.

3. Verantwoording evaluatie

In de periode van half december 2023 t/m begin februari 2024 is informatie opgehaald om te komen tot een gedragen en gedegen evaluatie. De evaluatie is geen wetenschappelijk onderzoek, maar tracht wel een zo compleet mogelijk beeld te geven.

Er is gekozen voor een aanpak, waarbij verschillende perspectieven en ervaringen opgehaald zijn en zowel kwantitatieve- als kwalitatieve gegevens een rol spelen. In tabel 1 is weergegeven welke informatie verzameld is en in welke vorm.

Perspectief	Vorm	Aantal
Bestuur Warme Huis	Kwalitatieve interviews	4 gesprekken (alle bestuursleden)
Vrijwilligers Warme Huis	Kwalitatieve gesprekken (deels telefonisch)	6 gesprekken
Bezoekers Warme Huis	Kwalitatieve gesprekken (telefonisch)	3 gesprekken
	Enquêtes	52 enquêtes opgehaald (link digitaal verspreid via Whatsapp en formulieren neergelegd bij het Warme Huis)
Samenwerkingspartners	Kwalitatieve interviews	10 gesprekken
Inwoners Oostzaan	Enquêtes	Steekproef van 36 enquêtes afgenomen op de markt

Tabel 1: Aantal gesprekken en enquêtes evaluatie Warme Huis

Daarnaast is in de betreffende periode kwantitatieve informatie bijgehouden door het Warme Huis. Alle informatie is anoniem verwerkt. Voor de evaluatie is tot slot gebruik gemaakt van stukken van en over het Warme Huis. Denk hierbij aan de statuten van de Stichting, plan van aanpak, verslagen en nieuwsartikelen.

4. Doel

Deze evaluatie dient onder andere inzicht te geven in de vraag in hoeverre het Warme Huis bijdraagt aan de nog vast te stellen doelen van het plan armoedebestrijding in Oostzaan. In documenten en gesprekken is daarom gekeken wat de doelstellingen zijn van het Warme Huis.

4.1 Doelstellingen volgens het Warme Huis

Met het oprichten van een stichting het heeft Warme Huis in haar statuten doelstellingen geformuleerd. In artikel 3 staat o.a.:

"1. De Stichting heeft ten doel:

*A. Het ondersteunen van inwoners van de gemeente Oostzaan die hulp nodig hebben op het gebied van **armoedebestrijding** alsmede het signaleren van en het verlenen van **hulp bij eenzaamheid** daar waar nodig en mogelijk is; (...)*

2. De Stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door het verstrekken van voedsel, kleding, witgoed en speelgoed vanuit een weggeef-ruilwinkel, het bereiden van maaltijden, het verlenen van hulp bij aanvragen van toelagen en toeslagen, het beschikbaar stellen van een sociale ontmoetingsruimte in een huiskamerachtige omgeving, gelegenheid geven tot persoonlijk verzorging, enzovoort. (...)

4. De Stichting heeft niet ten doel het maken van winst."

In andere documenten van het Warme Huis (waaronder verslagen en het startdocument met een plan van aanpak) wordt voornamelijk verwezen naar een warme plek met een

luisterend oor, wat leidt tot een signalerings-/preventieve (zorg)functie. Deze doelen zijn ook terug te horen in gesprekken met bestuursleden. Zij verwijzen naar een warme plek, een luisterend oor en warme maaltijden bieden als middel tegen armoede en eenzaamheid in Oostzaan. Vrijwilligers van het Warme Huis noemen het meest de vangnet-/noodhulpfunctie van het Warme Huis, eenzaamheid tegengaan en iets doen voor mensen die niet veel te besteden hebben.

4.2 Doelstellingen volgens samenwerkingspartners

Samenwerkingspartners verwijzen vooral naar de volgende doelen van het Warme Huis: een warme plek voor inwoners die het niet breed hebben, noodhulp in de vorm van voedsel en kleding en een plek waar inwoners samen kunnen eten.

4.3 Doelstellingen volgens inwoners van Oostzaan

Op de vraag aan inwoners wat zij denken dat het Warme Huis doet, zeggen zij vooral de volgende punten:

- Een plek voor mensen die een laag inkomen hebben (12x)
- Spullen en kleding weggeven (9x)
- Eenzaamheid tegengaan (7x)
- Een opvangplek (5x)
- Mensen ondersteunen met hulpvragen (5x)

5. Doelgroep

In de statuten van de Stichting staat dat het Warme Huis zich richt op het ondersteunen van inwoners van Oostzaan die hulp nodig hebben op het gebied van armoedebestrijding of eenzaamheid. Gesprekken met bestuurders en vrijwilligers benoemen ook deze doelgroep, hoewel zij benadrukken dat het Warme Huis een laagdrempelige plek voor iedereen in Oostzaan is. Samenwerkingspartners zien kansarme inwoners & Oostzaners met een laag besteedbaar inkomen als doelgroep van het Warme Huis.

6. Bezoekers & deelnamegraad

Op verschillende manieren is informatie verzameld over (het aantal) bezoekers van het Warme Huis.

6.1 Deelnamegraad op basis van eigen administratie Warme Huis

Het Warme Huis heeft gedurende 1,5 maand bijgehouden hoeveel bezoekers langskwamen, hoeveel van hen mee aten en hoeveel keer noodhulp verstrekt is in de vorm van eten en/of goederen. In tabel 2 geven we de gemiddelden weer.

Tabel 2: Gemiddelde bezoekersaantallen en noodhulp op dagbasis, gemeten over 25 dagen waarin het Warme Huis open was

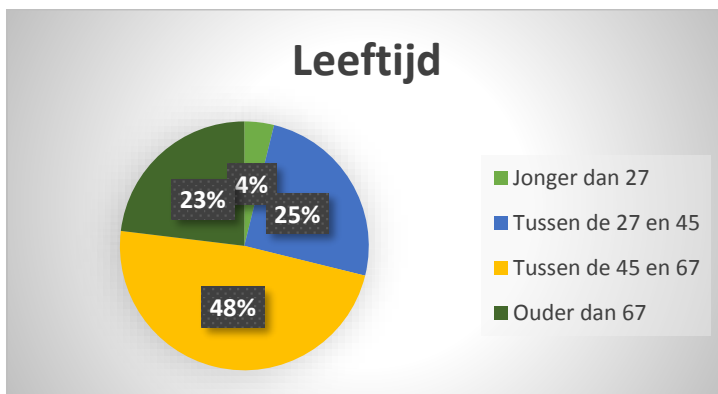
Wat	Aantal	Gecorrigeerd aantal*
Gemiddeld aantal bezoekers	17	14
Gemiddeld aantal eters	9	7
Gemiddeld aantal x noodhulp	3	n.v.t.

* Bezoekersaantallen van een aantal dagen geven geen gemiddeld beeld, omdat er soms sprake was van een groot evenement (kerstbrunch of weggeefmarkt). In het gecorrigeerde aantal zijn deze specifieke dagen niet meegerekend

6.2 Informatie over bezoekers

Uit gesprekken met bestuurders en vrijwilligers blijkt dat vooral ouderen en nieuwkomers veel geziene bezoekers zijn. Op de vorige locatie kwamen meer jongeren langs. Er is specifiek gevraagd of er ook wel eens bezoekers zijn van buiten Oostzaan. Hierop wordt aangegeven dat dit niet volledig voorkomen kan worden. Naar schatting is minimaal 98% van de bezoekers inwoner van Oostzaan. Verder bezoeken bovengemiddeld veel bijstandsgerechtigden het Warme Huis.

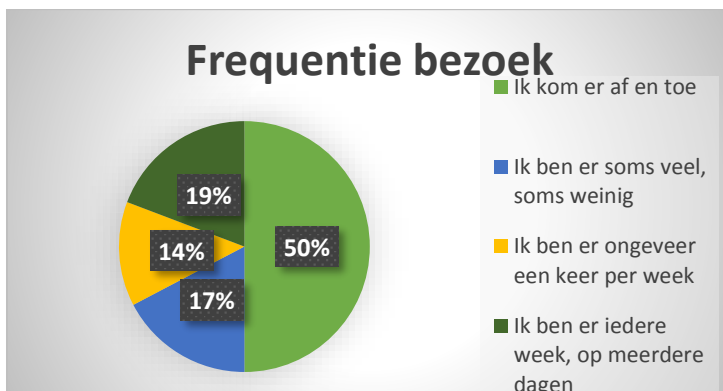
De enquête onder bezoekers geeft een iets afwisselender beeld van de leeftijd van bezoekers (zie tabel 3). Onder bezoekers die de enquête hebben ingevuld, is het merendeel tussen de 45-67. 23% is ouder dan 67.

Tabel 3: Leeftijd bezoekers Warme Huis o.b.v. enquête

Inwoners boven de 67 bezoeken in verhouding wel bovengemiddeld vaak meerdere dagen per week het Warme Huis.

Op basis van de ingevulde enquêtes onder bezoekers kunnen we zeggen dat er een vaste groep is die veel in het Warme Huis is (zie tabel 4). 19% gaf aan het Warme Huis meerdere dagen per week te bezoeken en 14% gaf aan het Warme Huis een keer per week te bezoeken. Er is echter een grotere groep die af en toe bij het Warme Huis komt (50%) of afwisselend veel en weinig het Warme Huis bezoekt (17%)

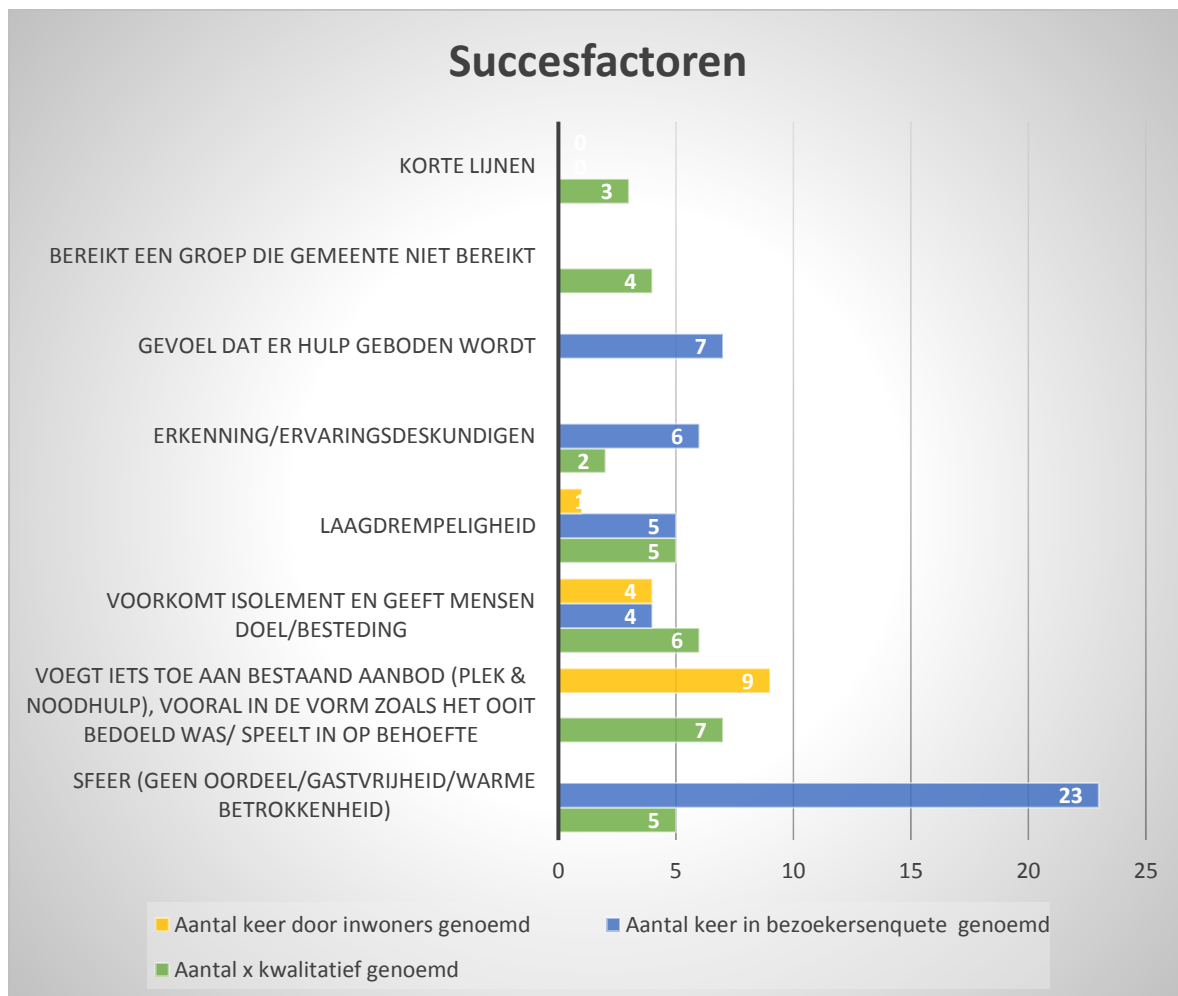
Tabel 4: Frequentie bezoek Warme Huis o.b.v. enquête

Op basis van de enquête onder bezoekers valt tot slot nog het volgende te zeggen over mee-eten of het ontvangen van noodhulp:

- 35% van de bezoekers die de enquête invulde gaf aan wel eens mee te eten bij het Warme Huis;
- 46% van de bezoekers die de enquête invulde gaf aan wel eens eten of producten voor thuis mee te krijgen vanuit het Warme Huis;
- 50% van de bezoekers die de enquête invulde gaf aan wel eens kleding of andere goederen te ontvangen.

7. Impact- en succesfactoren

In de gesprekken en enquêtes vroegen we wat fijn en/of waardevol is aan het Warme Huis. Tabel 5 geeft een overzicht bij de antwoorden die het meest terugkwamen.

Tabel 5: Meest genoemde succesfactoren van het Warme Huis

Het overzicht geeft een beeld van waardevolle factoren. Het aantal keren dat iets genoemd is, moet altijd in verhouding gezien worden tot de hoeveelheid mensen die gesproken is. Om een voorbeeld te geven. De sfeer wordt het meest genoemd als succesfactor. Zoals te zien in het overzicht is dit vooral genoemd in de bezoekersenquête. Daarvan zijn er relatief veel afgenomen (zie paragraaf 3).

Vanuit bezoekers, vrijwilligers en het bestuur worden vooral de sfeer benoemd en het feit dat iemand zich echt begrepen voelt en/of geholpen wordt. Dit zorgt ervoor dat een inwoner weer mentale rust kan ervaren en op adem kan komen. Dit heeft deels te maken met het feit dat vrijwilligers en bestuurders gelijke ervaringen hebben en dat niet

oordelen een belangrijke waarde is binnen het Warme Huis. Daarnaast bleek uit gesprekken dat het Warme Huis voor vaste vrijwilligers en bezoekers van grote betekenis is. Meerdere mensen gaven aan dat zij met de komst van het Warme Huis weer een doel in hun leven ervaren en weer zin hebben om hun bed uit te komen en zich gezien voelen.

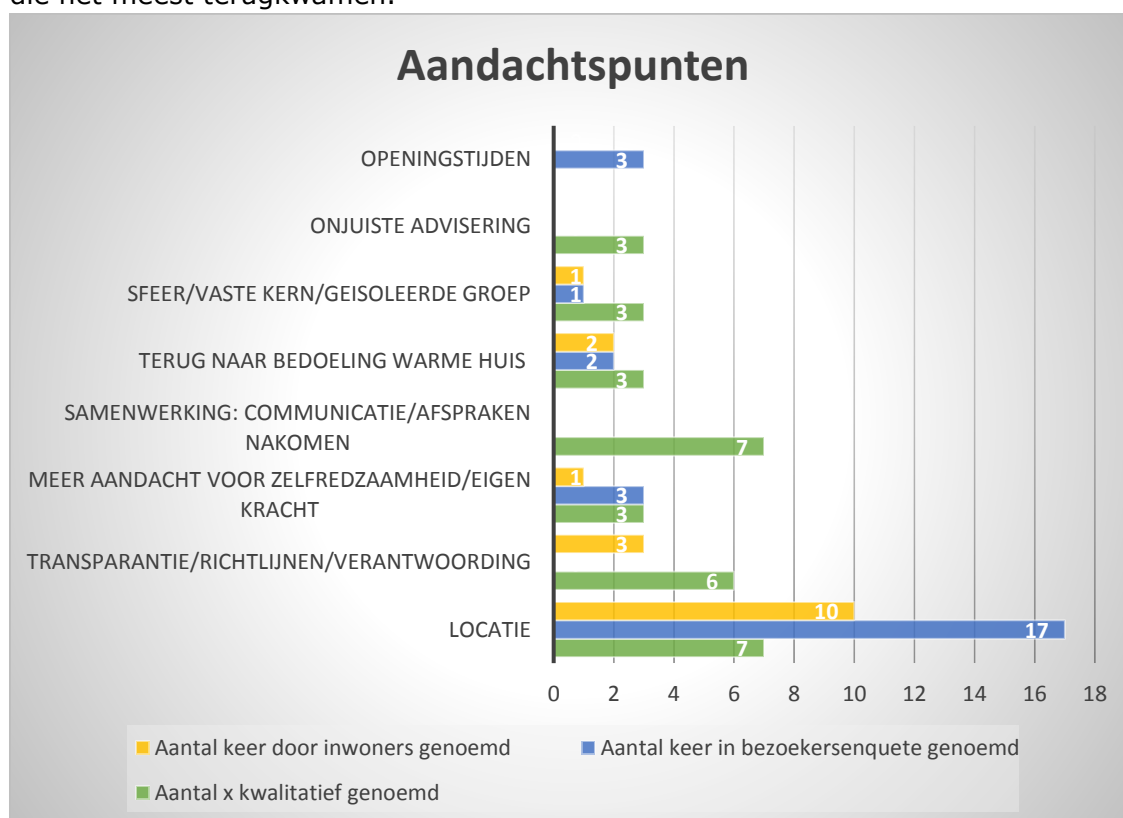
Alle perspectieven benoemen, soms in enigszins anders bewoording, het feit dat het Warme Huis inspeelt op iets wat gemist wordt in Oostzaan. Een laagdrempelige plek, waar mensen altijd terecht kunnen, vooral als zij minder te besteden hebben.

Samenwerkingspartners en bestuurders van het Warme Huis benoemen aanvullend meerdere keren dat er korte lijnen zijn in de samenwerking en dat het waardevol is dat het Warme Huis een doelgroep bereikt, die niet altijd door de gemeente bereikt wordt. Het SMD sluit maandelijks aan bij het Warme Huis. Dit wordt, ook door andere partners, gezien als een positieve ontwikkeling voor de samenwerking binnen het Sociaal Domein.

Zaken die minder dan drie keer genoemd zijn staan niet in het overzicht. Dit betreft: taallessen en positief dat het gaat om een bewonersinitiatief.

8. Aandachtspunten en risico's

In de gesprekken en enquêtes vroegen we wat eventueel aandachts- en verbeterpunten zijn met betrekking tot het Warme Huis. Tabel 6 geeft een overzicht bij de antwoorden die het meest terugkwamen.

Tabel 6: Meest genoemde aandachtspunten m.b.t. het Warme Huis

Bestuur, vrijwilligers, bezoekers en inwoners benoemen vaak de huidige locatie van het Warme Huis. Deze is minder geschikt voor het creëren van een Warme Plek, waar mensen laagdrempelig terecht kunnen. Hierdoor verliezen ze ook een deel van de bezoekers, die op de vorige locatie wel langskwamen. Hier hangt mee samen dat de

openingstijden van het Warme Huis gewijzigd zijn, nadat het Warme Huis in het Witte Kerkje gevestigd is. Bezoekers noemen een aantal keren dat het Warme Huis langer open zou moeten zijn en dat het voor mensen die werken en een laag inkomen hebben ook fijn zou zijn als het Warme Huis soms ook in de avonden open is.

Vanuit verschillende perspectieven wordt benoemd dat het Warme Huis niet voldoende bijdraagt aan zelfredzaamheid en dat er een risico is dat inwoners (te) afhankelijk worden van het Warme Huis. Dit geldt in algemene zin, maar vooral voor de functie van het mee-eten. Meerdere keer wordt in samenhang hiermee genoemd dat de gemeente veel geld steekt in een relatief kleine groep en dat het Warme Huis niet stimuleert om te werken aan een duurzame oplossing voor eventuele problemen van deze groep. Vanuit verschillende hoeken wordt ook de vraag gesteld hoe de gemeente weet of het geld wel bij de juiste mensen terechtkomt. Meer transparantie over de financiën en het toewijzen van noodhulp is daarom een punt van aandacht. Daarnaast wordt vanuit verschillende perspectieven benoemd dat het Warme Huis meer zou moeten focussen op het oorspronkelijke doel: letterlijk een Warme Plek voor mensen in armoede.

Samenwerkingspartners lopen tenslotte tegen enkele specifieke zaken aan. Zo noemen een aantal partners dat niet altijd de juiste adviezen gegeven worden door het Warme Huis als er een hulpvraag of probleem is. Ook wordt gezegd dat de ervaringen in de samenwerking met het Warme Huis wisselend zijn. Afspraken worden niet altijd nagekomen en de manier van communiceren wordt niet altijd als verbindend en constructief ervaren.

Zaken die minder dan drie keer genoemd zijn staan niet in het overzicht. Dit betreft: twijfels over vaardigheden en intentie van bestuursleden, meer focus op aanbod voor alle inwoners, aandacht voor duurzaamheid en geen zaken weggooien, een vertrouwenspersoon voor vrijwilligers aanwijzen en via andere kanalen dan Facebook communiceren en opletten op de privacy van bezoekers bij het delen van foto's.

9. Draagvlak

9.1 Draagvlak onder partners

Alle partners geven aan dat er behoefte is aan een plek, zoals het Warme Huis. Partners zien echter wel aandachtspunten (zie paragraaf 8). Daarnaast werden in verschillende gesprekken vragen gesteld over de verhouding Sociaal Plein/Warme Huis. Het Sociaal Plein is ook een plek waar inwoners langs kunnen komen, een kopje koffie kunnen nemen en waar hulpvragen beantwoord (zouden moeten) worden. Anderzijds is er eensgezindheid over het feit dat een laagdrempelige plek, met ruimere openingstijden van belang is voor een groep die niet zomaar de drempel van het gemeentehuis over zal stappen.

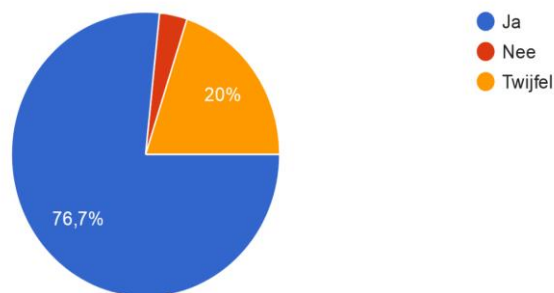
9.2 Draagvlak onder inwoners

Het merendeel van de gesproken inwoners kent het Warme Huis (77,8%). De meeste mensen die het Warme Huis kennen geven aan er nooit geweest te zijn (83,3%). Van de inwoners die het Warme Huis kennen, geven de meeste inwoners aan blij te zijn met het Warme Huis (tabel 7). Een klein deel zei niet gelijk ja op deze vraag. Deze twijfel ging nooit over het concept van het Warme Huis, maar ging meer over aandachtspunten die

eerder aan bod kwamen: transparantie/verantwoording over financiën en toegewezen hulp en het gebrek aan werken aan zelfredzaamheid.

Bent u blij met het Warme Huis?

30 antwoorden

Tabel 7: Weergave respons op de vraag of inwoners blij zijn met het Warme Huis.

10. Conclusie

Het doel van deze evaluatie was antwoord geven op onderstaande vraag:

'Op welke manier draagt het Warme Huis bij aan armoedebestrijding in Oostzaan?'

Op basis van de evaluatie beantwoorden kunnen we daarover het volgende zeggen:

- Op papier sluiten de doelstellingen en de doelgroep aan bij het te ontwikkelen plan armoedebestrijding: het betreft o.a. een plek waar inwoners met een laag besteedbaar inkomen terechtkunnen. Op basis van de evaluatie is er wel een aandachtspunt voor het Warme Huis om focus aan te brengen in hun doelen en ambities.
- Er is in Oostzaan veel draagvlak voor een initiatief zoals het Warme Huis. Vanuit verschillende perspectieven wordt, net als in de vorige evaluatie, de mening gedeeld dat een dergelijke plek iets toevoegt aan Oostzaan en inspeelt op een behoefte.
- Het Warme Huis draagt met name bij aan armoedebestrijding door het bieden van een warme plek en een luisterend oor. Door deze plek vervullen ze een signalerings- en doorverwijsfunctie. Daarnaast is er overeenstemming dat de functie van noodhulp belangrijk is voor de armoedebestrijding, aangezien dit anders niet laagdrempelig en dichtbij georganiseerd is binnen de gemeentegrenzen van Oostzaan.
- De functie van het organiseren van activiteiten kwam minder prominent terug bij zowel impact- en succesfactoren als aandachtspunten en risico's. Hierdoor valt minder eenduidig een conclusie te formuleren over de bijdrage van deze functie.
- Over de bijdrage van de functie van het mee-eten zijn wisselende meningen. Deze functie wordt door bestuur, vrijwilligers en bezoekers als waardevol ervaren, maar wordt door partners en inwoners gezien als een van de redenen waardoor bezoekers te afhankelijk kunnen worden van het Warme Huis.

Tot slot komen in de evaluatie een aantal aandachtspunten naar voren, die relevant kunnen zijn als de gemeente overweegt om het Warme Huis een vaste partner te maken binnen het armoedebelief. Dit gaat om samenwerkingsafspraken, transparantie over financiën en nadenken over het empoweren van bezoekers.

De evaluatie is gedeeld en doorgenomen met het Warme Huis. Hieronder is de reactie van hun bestuur opgenomen:

"Veel dank voor dit zorgvuldige onderzoek. Ook wij ervaren veel draagvlak binnen Oostzaan en zijn dankbaar voor de open verstandhouding met verschillende groepen in onze omgeving. We herkennen ons dan ook in de resultaten en zijn het eens met de aandachts- en verbeterpunten die uit het onderzoek komen. Bijvoorbeeld hoe kunnen we meer en beter samenwerken met bestaande partijen en transparantie bieden? We willen in ieder geval (mogelijke) partners van harte uitnodigen om met ons in gesprek te gaan.

Daarnaast merken we dat het belang van een vaste locatie, een huiskamer, ook een belangrijke factor is voor ons succes. Dit is op dit moment een belangrijke prioriteit. We hopen dat dit onderzoek gelezen wordt in de context van de cijfers van Oostzaan. Daar bedoelen we mee dat het Warme Huis dagelijks tientallen mensen ontvangt, maar dat we schatten dat de doelgroep vele malen groter is. Ook is het o.i. relevant de (dagelijkse) cijfers van bijvoorbeeld SMD of andere partijen in het sociaal domein naast die van ons te leggen. Dat geeft inzicht in hoeveel mensen we met elkaar bereiken, hoeveel we mogelijk missen en waar we gezamenlijk acties kunnen formuleren."

BIJLAGE 1 RAADSBERICHT 5 JULI 2023 'EVALUATIE HET WARME HUIS'

Raadsbericht

Aan : Raad
Van : College
Datum : 5 juli 2023
Doel : Afhandeling raadsvraag
Onderwerp : Evaluatie het Warme Huis
Beh. ambtenaar : K.S.N. van der Veen
Kenmerk : 897073 + 900632
Bijlage :

Geachte raad,

Met deze brief delen wij met u onze bevindingen naar aanleiding van het eerste half jaar dat Het Warme Huis een plek vond in Oostzaan. We hebben hiervoor verschillende gesprekken gevoerd met de initiatiefnemers en doen hiermee de toezegging (nr. 300 d.d. 20 april jl.) af om met een evaluatie te komen en beantwoorden hiermee ook de eerder gestelde raadsvragen van VVD en GroenLinks.

Inleiding

Op 19 december jl. vond de officiële opening plaats van het Warme Huis in Oostzaan. Hoewel we de coronacrisis net achter ons hadden gelaten, was het een periode van nieuwe uitdagingen. Steeds meer huishoudens kregen te maken met financiële problemen en hadden moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. De hoge inflatie, waar nu nog steeds sprake van is, maakt huishoudens armer: voor een euro krijg je minder, de koopkracht daalt en het huishoudboekje is steeds minder kloppend te krijgen. Steunmaatregelen helpen deze huishoudens maar een beetje.

Vanuit Oostzaners Voor Elkaar is daarom eind vorig jaar het initiatief gestart om in het leegstaande huis op Zuideinde 180 een plek te bieden aan inwoners die moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Deze woning is door de gemeente aangedragen en ter beschikking gesteld. Dankzij de inzet van een grote groep vrijwilligers, de schenking van ontelbaar veel goederen door ondernemers en bewoners is met steun van de gemeente het Warme Huis gestart. Een plek in Oostzaan waar dorpsgenoten een helpende hand wordt geboden om het leven iets zorgelozer te laten verlopen.

Doelstellingen

Het Warme Huis is een laagdrempelige plek in onze gemeente waar met vrijwilligers en andere buurtbewoners een kop koffie gedronken kan worden, een spelletje wordt gedaan, wordt gekookt of een goed gesprek wordt gevoerd. Vrijwilligers van het Warme Huis zien de plek als een sociaal-maatschappelijk steunpunt waar mensen even tot rust kunnen komen.

Daarnaast kent het Warme Huis de functie van een weggeefwinkel. Ontelbaar veel goederen zijn bij de start door ondernemers en bewoners van Oostzaan geschonken aan

Raadsbericht

het Warme Huis met als doel inwoners bij te staan. Denk aan meubels, lampen, kleding en schoenen, planten, cadeaubonnen, speelgoed, schilderwerk en zelfs twee gevulde vrieskasten. Hartverwarmend en ze bleken hard nodig. In de loop van de tijd bleven inwoners en ondernemers het Warme Huis vinden als plek waar spullen gedoneerd konden worden. Na verloop van tijd werd er in het huis ook een ruimte ingericht waar voedsel opgeslagen werd. Belangrijk, want niet iedereen kent de Voedselbank of heeft toegang tot de Voedselbank. Zo kan er toch regelmatig net voor het weekend aan iemand een tas boodschappen mee worden gegeven om de koelkast weer even te vullen.

Doelgroep en aantallen

Ondanks het feit dat het een beginnend initiatief is, kent het Warme Huis al snel een vaste schare bezoekers. Bovendien zitten de vrijwilligers goed in de haarvaten van de wijken in Oostzaan: met name de kwetsbare buurten. Het Warme Huis wil een helpende hand bieden waar nodig en bovenal een veilige plek waar men even tot rust kan komen. Omdat veel vrijwilligers van het Warme Huis zelf ook momenten hebben gekend waarop het lastig was, ontmoeten inwoners een gevoel van (h)erkenning op het moment dat ze het Warme Huis binnenlopen. Het gaat dan ook over scholieren die in het Warme Huis met een docent afspreken voor een gesprek en er huiswerk maken, omdat het thuis onveilig of niet fijn verblijven is.

Op drukke dagen weten zo'n 35 tot 40 mensen het Warme Huis te vinden en op rustige dagen gaat het over zo'n 10 tot 15 mensen. Sommigen zijn niet alleen bezoeker, maar ook vrijwilliger: ze steken de handen uit de mouwen en ondernemen activiteiten. Van onderop worden anderen betrokken bij het Warme Huis en gevraagd mee te doen.

Werkwijze

Er wordt door vrijwilligers gekeken naar wat iemand wél kan. Op deze manier wordt een vertrouwensband opgebouwd en ontstaat er vaak ook ruimte om te delen waar mensen tegenaan lopen: geldproblemen, moeite om de eindjes aan mekaar te knopen, niet weten waar je hulp kan aanvragen, schaamte, maar ook bijvoorbeeld relationele problemen. Het Warme Huis ziet zichzelf als een link tussen kwetsbare Oostzaners en de reguliere hulpverlening: ze zijn een schakel die ervoor kan zorgen dat als het nodig is hulp wordt ingeschakeld. Met als gevolg dat er tegenwoordig met verschillen zorgpartijen, zoals Eveen, Jong Oostzaan en het Sociaal Plein, wordt samengewerkt.

We weten dat mensen die armoede leven vaker dan anderen lichamelijke en psychische klachten hebben. Onderzoek naar kinderen en jongeren wijst uit dat zij zich minder gelukkig voelen, vaker hechtingsproblemen met hun ouders hebben en negatiever over de toekomst zijn. Het Warme Huis wil een lichtpuntje zijn: een plek waar ze gezien worden en zichzelf kunnen zijn. Er wordt samengewerkt met Jong Oostzaan, in beginsel vanuit de gedachte: 'Wij zien vaak de ouders van de kinderen en jongeren die de jongerenwerkers kennen,' aldus een vrijwilliger. 'Om armoede aan te pakken of te voorkomen is het vaak nodig om een negatieve spiraal te doorbreken en met het Warme Huis hoop ik daar een bijdrage aan te kunnen leveren.'

Organisatie

Het Warme Huis is ontstaan vanuit de noodzaak die veel Oostzaners voelden om hun mede-inwoners die in armoede leven en het financieel moeilijk hebben, te helpen. Al werkenderwijs is men aan de slag gegaan en dat verklaart deels ook het succes van de start: er was veel aandacht voor de opening en de Weggeefwinkel was snel gevuld.

Vanuit de gemeente is met steun van de raad bij aanvang gewerkt aan het regelen van vergunningen en verzekeringen op de tijdelijke locatie. Kosten die zijn gemaakt, zoals

Raadsbericht

voor elektra, gas en water, zijn bekostigd vanuit het noodfonds energiearmoede. Met het noodfonds kunnen we immers in acute, schrijnende of noodsituaties inwonersondersteuning bieden en financiële ondersteuning toe kennen aan sociaal-maatschappelijke activiteiten, organisaties en instellingen. We hebben maandelijks contact gehad met het Warme Huis. Er waren gesprekken met de projectleider en een adviseur die later door het Warme Huis is aangetrokken. Tijdens bezoeken aan het Warme Huis is ook gesproken met vrijwilligers en bezoekers.

In de loop van het afgelopen jaar daalde het besef in dat het Warme Huis een waardevolle functie vervuld voor kwetsbare inwoners die ver reikt dan een warme kamer in de winter en weggeven van spullen. Nergens anders is een dergelijk rustpunt in onze gemeente: laagdrempelig, waar men op adem kan komen en waar activiteiten georganiseerd worden. Een plek die gedragen wordt door vrijwilligers: velen die eenzelfde ervaring hebben meegemaakt, waardoor er herkenning is. Allemaal belangrijke ingrediënten die, als dat nodig is, bijdragen aan het uiteindelijk aangaan van professionele hulp.

Toekomst

Op basis hiervan steunen wij een doorgang van het initiatief. We menen dat ook de komende winter er behoefte zal zijn aan een laagdrempelige plek als het Warme Huis waar kwetsbare inwoners terecht kunnen voor een kop koffie, een luisterend oor en activiteiten. In samenwerking met al onze partners kan daar waar nodig gezorgd worden voor professionele hulp en begeleiding.

Dit alles betekent dat de organisatie van het Warme Huis zich op dit moment beraadt over een organisatievorm. Op welke manier kunnen ze enerzijds een gesprekspartner voor gemeente en anderen worden, en anderzijds de kracht van het initiatief behouden. Onderzocht wordt nu of het Warme Huis een stichting kan worden en daarmee een rechtsvorm die zelf rechten en plichten draagt. Onder de stichting kunnen verschillende activiteiten en werkzaamheden worden ondergebracht, er kunnen afspraken worden gemaakt met samenwerkingspartners en als dat nodig is, ook middelen worden aangevraagd. We verwachten aan het eind van de zomer meer duidelijkheid hierover te kunnen geven.

Voor de functie van de Weggeefwinkel, die behoorlijk wat vierkante meters in beslag neemt, ziet het Warme Huis een andere toekomst voor zich. Het doel is om de spullen op te slaan in een magazijn waar altijd voor de vrijwilligers toegang toe is om bij nood inwoners te kunnen helpen. Daarnaast wil het Warme Huis een aantal keren per jaar een weggeefmarkt organiseren, waar bewoners spullen kunnen ruilen, halen en brengen.

Locatie

Medio augustus gaan de deuren van het Warme Huis aan de Zuideinde 180 dicht: de woning wordt gesloopt. Het Warme Huis is de afgelopen periode op zoek gegaan naar een andere locatie en als gemeente denken en helpen we mee naar mogelijkheden voor een tijdelijke voortzetting. Voor een structurele aanpak en ondersteuning dient t.z.t. opnieuw een evaluatie te worden uitgevoerd ter voorbereiding op eventuele opname in het armoedebeleid.

Het is een complexe zoektocht, omdat er in onze gemeente niet veel locaties en plekken voor handen zijn. Daarom wordt ook gekeken of er kan worden samengewerkt met een andere partij. We houden u op de hoogte van de voortgang hiervan en zullen u na de zomer berichten over de stand van zaken.